

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S posebnim blagoslovom
Njih Svetosti papeža Leona XIII.,
Njih Prezvzišenosti kneza nadškofa goriškega
in prečastitega generaljnega ministra celega frančiškanskega reda
vreja in izdaje

P. Stanislav Škrabec,
mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici.

Vsebina 8. zvezka.

Rožnica	225
Življenje sv. Leonarda Portomavriškega.	
XIII. pogl. Sv. Leonard gre dvakrat v Florencijo. Misijoni itd.	231
Sv. rožni venec. II. Žal. del. II. Kateri je za nas bičan bil.	237
1. Sodba in obsodba Jezusa	237
2. Jezus slečen	239
3. Jezuz navezan na steber	240
4. Jezus bičan	241
Vsakdanji kruh. 8. Za mesec avgust — voliki serpan	243
Dve pismi o nauku o plesu	245
Dostavek o veljavi nauka sv. Aljfonza	250
Čudež dogodek na Kitajskem	252
Priporočilo v molitev	253
Zahvala za vališano molitev	253

V GORICI.

Hišarijanska tiskarna.

1894.

Nekoliko slovenske slovnice za poskušnjo.

(Dalje)

Prav tako je najberž nastal ta povdarek v mn. rod. mnogih samostavnikov z deblom na *-i*; prvotno *kostijū*; *kostijr* je izverglo svoj *j*: *kostijr* in to se je skercilo v *kosti'*¹⁾. Prav tako je brez dvojbe nastal tudi v orodniku ed. št. mnogih samostavnikov debela na *a*; prvotno *vodojo* (stsl. *vodoja*) je izverglo svoj *j*: *vodo* in to se je skercilo v *vodó'*²⁾. Prav tako v edinstvenem orodniku osebnih zaimkov *mānó'*, *tābó'*, *sābó'* (iz *mānojo* stsl. *mānoja* itd.) Prav tako ženski edin. roditeljske zaimske sklanje: *té'*, *njé'*, *vsé'* (iz *toje*, *jeje*, *vseje* stsl. *toje*, *jeje*, *vseje*). V imenski sklanji se je ta padež že v prvotni slovensčini skercil: *vodé'*, *mejé'* (iz **vodoje*, **medjeje*).³⁾

Tu omenjene tri padeže delajo na *i'*, *ó'*, *é'* vsa tista debela na *i* in *a*, ki nimajo naglasa stanovitno na korenu: *dni'*, *lj'ūdi'*, *noči'*, *vārvī'*, *vezi'* itd., po analogiji tudi: *besedi'*, *osi'*, *ovci'*, *lēpoti'*, *ledā'vji'* itd., *ovcó'*, *zemljó'*, *ženó'*, *glavó'*, *zimó'* itd., *ovcé'*, *zemlj'é'*, *žené'*, *glavé'*, *zimé'*.

V primerih kakor *zelenj'é'*, *zelenja'*, *zelenj'é'*, *zelenj'é'm* si moramo misliti, da se je končni samoglasnik spred raztegnil v nadomeščanje, ker je pred njim izpadel *i*, torej *zelenj'é'* t. j. *zelenj'ee'* iz *zelenije'*. Tako mnogi, večinoma iz deležnikov izpeljani samostavniki: *cvārtj'é'*, *korenj'é'*, *snétj'é'*, *spočetj'é'*, *vpitj'é'*, *zvonjenj'é'*, itd., po staro tudi *orožj'é'*, *veselj'é'* itd.⁴⁾

Najnavadniše nastaja *pz'*, ako se premakne povdarek s kratkega na pred njim stoječ dolg samoglasnik. To se mora zgoditi, ako ima dotični kratki samoglasnik izpasti ali odpasti:

¹⁾ V ruščini ni tega izpadanja in kerčenja; tam je torej zraven *novaja*, *novoje* dosledno ohranjeno tudi *kostej* (beri *kostj'e'j*) z *kostij*. Iz tega je pač tudi dosti očitna napačnost naše novomodne pisave *kostij*.

²⁾ Čudno je, da ima v tem primeru čakavščina po Mažuraniču potisnjeni naglas: *desno'm* *rukó'm*.

³⁾ V tem primeru je bil *'* na končnici vže v prvotni slavenščini, kakor je še zdaj v čakavščini in pri nas. V hervaščini je *z* v ed. rod. vedno dolg, v mn. im. in tož. pa kratek. Zato smemo po pravici misliti, ako se *žené'*, *dušé'* stsl. *ženy*, *dušę* iz **ženons*, **dušens*, mora biti rod. *žené'*, *dušé'*, stsl. *ženy*, *dušę* iz **ženojens*, **dušojens*, skerceno **ženons*, **dušens*; *žené'* stoji proti *žené'* kakor askr. gen. sg. *a svā yās* proti nom. acc. plur. *a svās*. Slovenska genitivna končnica *-y*, *-e* je, kakor kaže, kombinirana iz genitivne in lokalne, askr. *-ā yās* in *-ā yām*.

⁴⁾ Nekod se govori *-je'* nam. *-jé'*. — Po staro (v čakavščini) ima tudi končnica *-stvo* dolg *o*; nastala je menda iz *-stvoje* (kombinacije stsl. oblik *-istvo* in *-istviję*). Nekedaj se je brez dvojbe naglašalo *lj'ūdstvo'*, *rojstvo'*, *ženstvo'*, *gospoostvo'*, rod.: *lj'ūdstva'* itd. Dalmatinsko *rojstvum* se more le *rojstvo'm* brati, ne z Valjavcem *rojstvo'm*; v poslednjem primeru bi se bil *o* ohranil.

CVETJE

z vertov svetega Frančiška.

XIII. tečaj.

V Gorici, 1894.

8. zvezek.

R o ž n i c a.

Praznik Marijinega vnebovzvetja, poglavitni mej Marijinimi prazniki, ima, kaker je znano, po raznih krajih na Slovenskem različna imena: veliki šmaren, velika gospojnica, velika maša; po Goriškem se imenuje pa rožnica. Spregovorimo tu nekoliko v pojasnjenje tega imena ter o razmeri moj rožami ali cvetlicami sploh in njo, ki jo imenuje katoliška cerkev skrivnostno rožo, njo, ki jo primerja po visoki pesmi liliji mej ternjem.

Cvetlice so rastline v svoji poročni obleki, sploh najlepše prikazni, ki jih moremo videti v kraljestvu rastlinstva. Tako po obliki kaker po barvi vsaj večinoma vgaajajo našim očem, razveseljujejo naše serce. Zato so, naj si bodo natorne, ali ponarejene ali kaker si bodi vpodobljene, skoraj povsod v rabi, kjer hočemo kar koli olepšati in prijetno narediti. Zato tudi vse, kar je v človeštvu, bodisi telesno, bodisi duhovno, najlepšega, najprijetnišega, cvetlicam primerjamo. In ker je Marija izvoljena mej vsemi stvarmi božjimi, najlepša mej hčerami Evinimi, zato se ona po pravici primerja najlepši cvetlici, roži vertnici.

Kar pa posamezni človek najlepšega na sebi ima, na svoji duši namreč, to so njegove čednosti. Zato se posebno te pogo-

stoma primerjajo cvetlicam: goreča ljubezen polni erdeči roži, sveta čistost visoki beli liliji, ljuba ponižnost nizki temni vijolici. Pa po svoji barvi in podobi nas spominjajo te cvetlice bolj tako rekoč na unanjo lepoto tistih čednosti; prijetna dišava, ki se iz njih vzdiguje, pa nam je znamenje njih duhovne lepote in vrednosti pred Bogom. In po pravici; saj se tudi v svetem pismu dopadenje, katero ima Bog nad daritvami pobožnih na mnogih mestih imenuje sladka dišava ali dišava sladkosti.

Podobna, če ne preišljevanja, pa čutila so obhajala pač tudi stare očete naše slovenske, ko so imenovali eno najprijetnijih, najnežnijih cvetličic, kar jih je vstvaril ljubi Bog: š m a r n i c o, to je, svete Marije cvetlico. Saj je menda ni, ki bi mogla tako primerno pomeniti ob enem po snežno-beli barvi neoskrunjeno čistost, po majhnih, priklonjenih cvetkih globoko ponižnost dekle Gospodove, po sladki vonjavi prijetnost izvoljene matere božje v božjih očeh.

Ali ne le to; kjer so videli naši pobožni prednjiki mej raznimi travami in zelišči kaj posebno mičnega in ljubeznjivega, berž so mislili na mater božjo, berž so tako stvarco nji darovali ter ji po nji dali ime. Kedo n. pr. ne pozna matere božje solzic, matere božje lascev, matere božje rokavčkov itd.?

In kaker se dandanašnji po vsem katoliškem svetu zlasti majnika mesca lepotiči Marijin oltar s cvetlicami, tako so vže v starih časih kristijani na njen poglavitni praznik, tako rekoč za god prinašali Mariji cvetlice. Te so se v cerkvi blagoslovile in potem doma rabile z dobrim namenom. ¹⁾ Seveda lilij in šmarnic in rož vertnic ni bilo ob tem letnem času; ljudstvo je natergalo, ker je ravno cvelo po polju in travnikih; in ker se po roži, najstariši vertni cvetlici, pri nas od nekedaj vse cvetlice imenujejo r o ž e, je imenovalo r o ž n i c o tudi ta praznik, ko je vse šlo k službi božji se šopmi cvetlic v rokah k časti skrivnostne rože Marije.

Mi pravimo torej, da je s temi cvetlicami pobožno ljud-

¹⁾ Mogoče, da je pripomogla k tej navadi pobožna povest, da so ponebovzetju Marijinem aposteljni našli v grobu nje obleko puhtečo najprijetnijšo dišavo, ali da so našli tudi cvetlice, kaker se semtertja vidi naslikana podobah Marijinega vnebovzetja. Menj verjetno se nam zdi, da bi se bila tudi na Nemškem znana navada ohranila iz predkerščanskih časov od nekakega žetevnega godovanja, in da bi jo bila le cerkev tako pravemu Bogu in Devici Mariji na čast obernila.

stvo Marijo častilo. Maloverni bi vtegnili vgovarjati, da je mislilo tisto vbogo ljudstvo ne na Marijino čast, temuč na svojo časno in telesno korist in vgodnost. Blagoslovljene cvetlice so mešali živini mej klajo, da bi se dobro redila, ako je bila zdrava, in ozdravela, ako je bila bolna; ob hudi uri so jih zažigali in kadili ž njimi, da bi si obvarovali polje toče in povodnji, dom strele in požara. Mogoče je in mi nočemo tajiti, da je ljudstvo blagoslovljene cvetlice res obračalo v te ali podobne namene; ali to ni bilo proti misli cerkve, ki jih je prav zato posvetila sè svojim blagoslovom ter tako svojo molitev dodala molitvi posameznih, ki so blagoslovljene cvetlice rabili v zaupanju na priprošujo Marijino in blagoslov svete cerkve. Ali ako je bila omenjena raba blagoslovljenih cvetic tako rekoč prosilna molitev v potrebah vsakdanjega življenja, zato ne smemo reči ali misliti, da verno ljudstvo ni imelo namena, ko je cvetlice prinašalo v cerkev na veliki praznik Marijinega vnebovzvetja, s tem Marijo častiti. Zakaj bi se bi'o to delalo ravno na ta dan, da ni bilo tega namena? zakaj ne ob času, ko je več in lepšega cvetja po polju in travnikih, po gozdeh in germovju?

Vprašanje pa je zdaj prvič, ali se res more komu kako češčenje izkazati s cveticami, in drugič, ali Marija sprejemlje tako češčenje, ali ji je prijetno in ljubo?

Da na te dve vprašanji prav odgovorimo, pa moramo najprej pomisliti, kaj je prav za prav č e š č e n j e in kako se sploh kedo more častiti. Beseda č a s t je zrastle iz tiste korenine kaker besedi p o š t e n j e in s p o š t o v a n j e. Kedor je pošten in dober, tega v sercu spoštujemo, in ako to spoštovanje tudi po unanjem kako na znanje dajemo, pravimo, da ga častimo. To se lahko stori z besedami ali pa tudi z drugačnimi znamenji. Taka znamenja češčenja so n. pr., da gremo k njemu v praznični obleki, da se mu odkrijemo, poklonimo, da mu roko poljubimo itd. Zlasti pa morejo cvetlice v nekaterih primerih popolnoma nadomestiti besede.

Cvetlice so sploh znamenje veselja in ljubezni. Zato so blizu od nekedaj navadne pri porokah in podobnih slovesnih godovih; zato se podajajo o sprejemu tudi visokega in najvišjega stanu osebam, ko se svojim prihodom počaste kako prebivavstvo. Takí šopki cvetic pomenijo to, kar bi se reklo z besedami: „Dobro došli! Veselimo se, da Vas vidimo, ker Vas spoštujemo in ljubimo.“ — In visokega gosta tudi razveseli tak

darek, ne zavoljo cene, ki je dostikrat jako majhina, ako je je sploh kaj, temuč zavoljo pomena, ki ga ima.

Če je pa dobrim gospodom ali gospem ljubo, da jim tako pokažemo svojo ljubezen in spoštovanje, če se oni s tem počesčene čutijo, gdo bi si upal misliti, da bi gospa in kraljica nebeška ne umela, kaj hočemo s cveticami, ki jih stavimo pred njene podobe, na njene oltarje? ali kaj je hotelo verno ljudstvo s tistimi, ki jih je prinašalo nekedaj na praznik njenega vnebovzetja v cerkev? V resnici poterjujejo razni dogodki v življenju svetnikov, da jih prejmejo ko prijetno in ljubo česčenje. Tukaj povemo le enega, ki ga nahajamo v letopisi h našega reda in je znameniten še v drugem oziru. P. Luka Vading pripoveduje to-le :

„Leta 1422 je stopil v red manjših bratov neki mladenič, ki je bil s posebnim česčenjem vdan blaženi Devici Mariji ter je imel navado z venci iz cvetic spletenimi lepotečiti njeno podobo. Ko je bil v samostanu v novicijatu, pa ni mogel več takonabirati cvetic in nadaljevati tiste pobožnosti. To ga je tako vžalilo, da je sklenil zapustiti red ter se mej svet verniti. Pripravljen, da otide, pozdravi Devico ter jo poprosi njenega varstva. Ona se mu pa prikaže ter ga tako nagovori : „Nikar ne žaluj zato, ker mi ne moreš več prinašati cvetic, kaker si prej delal ; jaz te bom naučila, kako to službo lahko z drugo še boljše nadomestiš ter mi venec spleteš še dosti lepši od onega rožnega venca. Vsaki dan mi spleti venec, ne iz cvetic, ki kmalu vvenejo in jih ni zmirom dobiti, ampak iz pobožnih molitvic, ki jih moreš moliti in jih je angelj učil. Desetkrat ponavljaj angeljevo pozdravljenje in enkrat moli očenaš na čast veselja, ki sem ga jaz čutila, ko sem spočela večno besedo. Drugič, ponovi ravno to na čast veselja, s katerim sem se naglo odpravila obiskat teto Elizabeto v judejske gore. Tretjič, na čast najvišje radosti, s katero sem rodila Gospoda Kristusa brez bolečine in brez poškodovanja sramožljivosti. Četrtič, zaradi tiste, s katero sem sprejela modre, ki so prišli dete molit. Petič, zato ker sem našla sinu, ki sem ga prej objokovala zgubljenega. Šestič, zavoljo njegovega častitljivega vstajenja. Sedmič, zavoljo mojega vnebovzetja. Če boš to vsak dan opravljal, vedi, da boš spletal venec meni ljub in tebi zaslužen.“ — Mladenič je slušal ter začel se vsi pobožnostjo, koliker je le mogel, opravljati predpisano molitev. Učitelj novincev, ki se je natihoma pribli-

žal, da vidi, kaj dela v celici, pa je videl angelja, ki je nabiral na nit rože ter za vsako deseto vpletal zlato lilijo; potem je iz vseh napravil venec ter ga novincu klečečemu položil na glavo. Kmalu potlej je učitelj velel mladeniču, naj pove, kaj je tedaj delal, in mladenič je rekel, da je na ta način opravljal molitev, kaker ga je blažena Devica naučila . . .

„Od tod se je v redu manjših bratov vkoreninila in tudi drugam razširila šega opravljati venec blažene Device, ki pravijo pobožni možje, da se verši, ponavljajoč sedemkrat Gospodovo molitev in 72 krat angeljevo pozdravljenje, na čast 72 let, ki jih je po verjetnišem mnenju presveta Devica na zemlji preživela in 7 radosti, ki jih je sama naznanila.“¹⁾

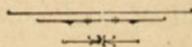
Iz tega vidimo torej očitno, kako rada ima naša ljuba gospa, devica Marija, da jo častimo s cveticami, ker je tudi češčenje z besedami sama vravnala po podobi venca iz pravih cvetic. Le zato ji je besedni rožni venec še ljubši, ker se ji more darovati, keder se hoče, in se ž njim ne izražajo le čutila, temuč jih spremlja, krepča in povzdiguje premišljevanje skrivnosti njenega življenja.

Ali tudi natorne cvetlice spominjajo svetnike skrivnosti svete vere. Zato je velel sv. oče Francišek vertnarju v sredi velikega verta napravljati majhin vertič z najprijetnijimi, najbolj dišečimi in bogatobarevnimi cveticami, da bi sè svojo lepoto vse ljudi spodbadale k hvali božji. Z neskončno radostjo se je veselil on sam lepote cvetic, ker je videl v tej lepoti odsevanje lepote njega, ki se je vzdignil iz korenine Jesetove in ves svet okreščal z nebeško dišavo.

V resnici so se v srednjem veku zlasti po samostanskih vertih gojile plemenite cvetlice, ne iz ničemernosti, temuč Bogu na čast, ki jih je vstvaril tako lepe in čiste in prijetne. Dandanašnji je, kaker marisikaj drugega, tudi cvetličarstvo prešlo v

¹⁾ *Ann. Ord. Min. tom. X. ad an. 1422 n. 8.* — Ali ne le šega opravljati popisano molitev se je začela, temuč tudi navada iz zern na niti ali verižicah nabranih narejen rožni venec nositi obešen na pasu. Vender k molitvi tak rožni venec ni potreben; moli se lahko tudi na pamet ali na perste. Tudi ni potrebno, da bi bil rožni venec blagoslovljen, da se dobi odpustek. Odpustek, ki je popolni, se dobi, kolikerkrat se moli ta rožni venec, torej lahko tudi večkrat na dan; vender velja to-le za ude 1. in 2. reda sv. Franciška. Tretjeredniki naj se derže torej navadnega rožnega venca, ako hočejo imeti odpustke. Primeri *Acta Ord. Min.* 1893 str. 227.

posvetne roke, da služi človeški bahavosti in razkošnosti. Samostanski verti so v tem oziru skoraj menj ko nič proti rajem bogate posvetne gospode. Vender je veselo videti, kako se lepe cvetlice vedno splošniše goje in tudi z oltarjev ginejo stare ponarejene ter živim natornim odstopajo mesto. O neki častiljivi služabnici božji beremo, da je lepotičila svojo kapelico vedno z natornimi živimi cveticami ter ponarejene imenovala hinavske, ker so brez življenja, brez duha, le za videz.¹⁾ Ta misel je zdaj skoraj splošna in brez dvojbe smemo reči, da so natorne cvetlice v božji službi in češčenju svetnikov kaker cerkvenim določilom blizu edino primerne, tako tudi Bogu in svetnikom, ki jih častimo, ljubše od ponarejenih. Ako se natorne primerjajo molitvi in so to lahko v resnici, ponarejene so podobne tistim molitvenim mlinom, ki jih pagani postavljajo na strehe, da jih veter goni, njih malikom na čast. Bodi to dobro za izmišljene bogove; pravega Boga moremo častiti le s tem, kar je pravo in resnično. Zato naj zgine iz cerkve in z altarja Gospodovega vse ponarejeno in goljufno lepotičje,²⁾ kaker iz našega življenja in vedenja vse hinavske in goljufne čednosti. In to je seveda poglavitno, to je Bogu edino ljubo, to tudi Marija in svetniki sprejemljejo ko pravo češčenje: resnične serčne čednosti! Ako ne prihaja iz serca, potem je molitev in vse češčenje prazno in brez veljave, bodi si še s tako lepimi besedami povedano, še s tako dragimi, še tako pravimi cveticami izraženo. Ljubimo torej najprej Boga v vseh treh osebah enako iz celega serca, potem pa mater božjo čez vse druge stvari. Ta ljubezen naj prešinja vse naše življenje, vse naše dejanje in nehanje ter se izraža, kaker se ob vsaki priliki najlepše more, — tudi s cveticami, darovanimi Bogu in njegovim ljubim svetnikom, pred vsemi naši mili materi, skrivnostni rozi Mariji.

¹⁾ „Hi flores chartacei referunt hypocritas.“ — Reiners, Die Pflanze als Symbol und Schmuck im Heiligthume. Regensburg 1886 str. 42 (Citati Bollandistov so tu vsi napačni; zato smo izpustili ime gori omenjene služabnice božje. Čudno, kako silno poveršni so neketeri gospodje pisatelji.)

²⁾ Pa seveda vvele, ušive, merševe, na pol gnjile in smerdljive natorne cvetlice tudi niso lepotičje za oltar; gerdi, vmazani lonci prav tako ne!

Življenje sv. Leonarda Portomavriškega.

(P. A. M.)

XIII. Poglavje.

Sv. Leonard gre dvakrat v Florencijo. Njegovi misijoni v raznih mestih cerkvene države.

Leta 1735 je šel sv. Leonard v Florencijo, ker so se v tamošnjem, njemu tako ljubem samostanu godile neke nepravilnosti, ki so motile samostanski red in kalile mir mej brati. Prenešni je moral sicer marisiketero nasprotovanje in zaničevanje, pa se svojo serčnostjo, ponižnostjo in gorečo molitvijo se mu je posrečilo napraviti v samostanu lep red. Na to je odrinil v mesto Orvijeto. V tem mestu so bili ljudje strastno vdani igri. Sè sveto gorečnostjo je pričel svetnik govoriti zoper to pregrešno razvado in Bog sam je podpiral njegove besede. Neki kerčmar je bil namreč precej prvi dan po sklepu sv. misijona zopet pričel igrati. Njegova žena ga je prosila in opominjala naj to pusti, naj pomisli, kaj je zažugal sv. misijonar zaničevavcem njegovih opominjevanj. On se pa ni dosti zmenil za to, temuč je rekel: „Naj govori misijonar kar hoče, jaz se ne bojim njegovih strašil in igre ne pustim“. Komaj je bil to izgovoril, je padel na tla in kmalu na to vmerl.

Leta 1736 je prišel naš svetnik v Čivitavekijo. V tem mestu je bila kaznilnica za sužnike na galeji, to je tiste nesrečne ljudi, ki so bili zavoljo svojih hudobij k najtežjemu delu obsojeni. Za zveličanje svoje duše ti nesrečni niso kar nič skerbeli, molitve mej njimi ni bilo slišati, pač pa najgerše preklinjevanje. Lahko si tedaj mislimo, s koliko gorečnostjo je sv. Leonard pričel tukaj sv. misijon. Celih 24 dni je te ljudi opominjal k spreobrnjenju in pokori. Sužniki, vojaki, mornarji so z največo pazljivostjo poslušali pretresljive nauke in mnogo iz mej njih se jih je resnično spokorilo. Cele noči so morali misijonarji spovedovati te skesane grešnike. Precej po sklepu sv. misijona je sv. Leonard odpotoval v Perudžijo. Tukaj je bilo precej nasprotnikov sv. misijona, zlasti zavoljo tega, ker jim ni dopadlo ostro in pretresljivo opominjevanje svetnikovo k pokori. Besede nje-

gove: Ali pokora ali pekel! so se jim prederzne zlele in govorili so: „Da se človek zveliča, zadosti da se spove svojih grehov, pokora ni ravno neobhodno potrebna“. Učeni in goreči misijonar je ljudstvo podučil, v čem obstoji prava pokora, namreč v tem, da se grešnik s celim srcem k Bogu verne, svoje grehe resnično obžaluje in novo življenje prične. Ker se nasprotnikom na ta način ni posrečilo omajati mej ljudstvom spoštovanja, ljubezni in zaupanje v sv. misijonarja, so poskusili drugo sredstvo. Po svoji navadi je svetnik svojim poslušavcem priporočil, naj na vrata svojih hiš zapišejo presveto ime Jezus in skoraj vsi so ga slušali. Neko noč pa so prederzni hudobneži v eni dolgi ulici vsa ta sveta imena ali pomazali ali popolnoma zbrisali. Pa vse to je le pomnožilo gorečnost svetnika in ljubezen ljudstva do njega. Bog sam je poveličal svojega služabnika s tem, da so se po njegovih pridigah spreobrnili veliki očitni grešniki. Živel je v tem mestu, v veliko pohujšanje ljudi, neki plemenitaš z neko žensko v divjem zakonu. Ta ženska je šla enkrat k misijonski pridigi našega svetnika. Njegove resnobne besede so jo tako pretresle, da se je vergla svetniku k nogam, se obtožila svojih grehov, zapustila mesto in v Rimu stopila v neki spokoren red. Tudi plemenitaš se je bil kmalu na to resnično spreobrnil in se svojim lepim, spokornim življenjem se je trudil popraviti storjeno pohujšanje.

Na to je šel sv. Leonard v Folinjo in potem v Spello. Prebivavci mesta Folinja bi bili radi dobili kak spominik od svetnika. Pa ker so vedeli, kako natančno on spolnjuje sv. vboštvo, da še celo ene podobice ni imel, da bi jo komu v spomin darovati mogel, so sklenili se zvijačo od njega dobiti spominik. Napravili so si popolnoma enako zastavo, kaker jo je rabil svetnik na svetih misijonih, šli v procesiji v Spello k sv. misijonu in jo tam se svetnikovo zamenili.

Ko je še v mnogih krajih vodil sv. misijon, se je mesca septembra vernil v Rim. Ravno tisti čas so ga bratje v florentinskem samostanu v tretjič izvolili za svojega predstojnika. Skušal je sicer na vse mogoče načine otresti se te težavne službe, pa ves trud je bil zastonj, do prihodnjega kapiteljna je moral ostati gvardijan. Ko so ga bili l. 1737 oslobodili te službe, je z novo gorečnostjo pričel svoje apostoljsko delovanje. Najpoprej je šel v Monte Fijaskone, kjer mu je kardinalj Aldovrandi z veliko ponižnostjo in spoštovanjem poljubil noge, če-

ravno se je svetnik tega na vso moč branil. Meseca decembra je odrinil v Florencijo. Bog je pripustil, da so bili misijonarji na potu skoraj dva dni brez živeža. Kamer so poterkali in miščinjne prosili, povsod so jih odgnali. Nekega dne ko je prišla tista ura, ob kateri so imeli v samostanu navadno duhovno premišljevanje, je hotel tudi svetnik na potu to storiti in zato je rekel svojemu tovarišu, naj gre naprej, on pride kmalu za njim.

Pot, po kateri je moral svetnik iti za svojim tovarišem, je bila zelo sterma, ozka in ob robu globokega prepada. Spodersne se mu in le malo je manjkalo, da ni padel v vodo, ki je spodaj tekla. K sreči se je bil vjel v neko ternje in z največim trudom je ves opraskan in stergan prilezel na verh. Se tisti mesec je pričel v Florenciji sv. misijon, pri katerem ga je svetna vlada zelo podpirala. Mestni poveljnik knez Kraon je vzkazal še pred sončnim vshodom odpreti mestna vrata, da so se ljudje iz okolice mogli vdeležiti sv. misijona. Drugi sv. misijon je vodil naš svetnik v baziliki sv. Lavrencija. Ko je svetnik pridigoval o terdovratnem grešniku, je ljudstvo na ves glas začelo vpiti in prositi vsmiljenja božjega. Svetnik ni mogel dalje govoriti; s križem v roki je hodil semtertja po pridižnici, kar je ljudi še bolj pretreslo. In kaj je bilo temu vzrok? Bog je hotel pomagati svojemu služabniku pri spreobrnjenju terdovratnih grešnikov. Vsi poslušavci se namreč naenkrat zagledali po cerkvi neke čudne podobe in ognjene kroglice, kot očitno opominjevanje in klicanje božje.

Ko je bil naš svetnik zopet nekaj dni preživel v ljubljeni puščavi Santa Marija dell' Incontro je delal v raznih škofijah po Toskanskem in cerkveni državi. V neki vasi blizu Sijene ni moglo veliko ljudi mej sv. misijonom prejeti svetih zakramentov. Ostal je toraj še nekaj dni v tistem kraju in skoraj neprenehoma spovedoval. Ali zopet je čakala njegovo poterpežljivost velika in težka skušnja. Nekega dne ga je na potu v bližnjo vas, vjela huda nevihta. Grozna ploha je celo dolino spremenila v jezero. Ni mu ostalo družega, kaker bresti po vodi. Lahko si mislimo, koliko je terpel, ko je moral bos po blatnem, s ternjem in bodečim osatom zaraščenem potu hoditi. Ves oslavljen, kervav in vtrujen je vendar srečno prišel do vasi in vesel je rekel: „Sramotno je za vojščaka odložiti meč, kaker hitro vidi, da je ranjen. Ravno takrat mora v boju največo serčnost pokazati.“

Nadalje je vodil naš svetnik syete misijone v mestu Asizi in

Rijeti. Prebivavci asiškega mesta so se z velikim veseljem in nenavadno gorečnostjo vdeleževali teh svetih duhovnih vaj. Zelo imenitni gospodje so kmalu po polnoči vže čakali pred cerkvenimi vrati, da so si zagotovili prostor v cerkvi. Tukaj je tudi Bog s čudežem povelical svojega zvestega služabnika. Neka gospodična Marija Adler po imenu, ki je bila še le pred kratkim časom z Nemškega prišla v to mesto in se učila v ženskem odgojevališču, je šla na povelje svojega spovednika tudi k eni pridigi našega svetnika. Čeravno ni znala še prav nič laškega jezika, je vendar pridigo popolnoma razumela in jo doma svojim tovarišicam pripovedala.

V Rijeti je živel tisti čas neka gosposka ženska, ketera je pa, da bi se ji ne bilo treba vdeležiti sv. misijoua, mesto zapustila ter šla sè svojim prijateljem na deželo. Pa komaj sta bila tja prišla, vže sta se morala naglo nazaj v mesto verniti, ker je velik ogenj nastal in njeno lepo hišo pokončal. Ko je pa v mestu slišala, da so meščani na prigovarjanje misijonarjev sklenili to leto vse pustne veselice opustiti, je bila zelo nejevoljna ter odpotovala naravnost v Rim, da bi se tam navžila pustnega veselja. Vender Bog je ni hotel v drugič klicati. Neki večer jo sredi plesa napadejo hude bolečine in v par trenutkih se zgrudi mrtva na tla, pred očmi svoje ničemerne matere.

Sveti misijoni so se obhajali tudi v Kornetu, Askoli in v mnogih drugih škofijah jakinske Marke. Bilo je sredi meseca januarja. Ko so misijonarji popotovali v Korneto. Tisto leto je bila nenavadno huda zima. Vsa ta pota so bila polna snega in ledu in vbogi misijonarji so se vsi tresli od mraza. Sv. Leonard je zapovedal svojim tovarišem, naj obujejo sandalije, on sam pa je šel bos po snegu in ledu. Kar zapazi en tovariš, da je svetniku zavoljo ostrega mraza pet nohtov od perstov na nogi odpadlo, tako da so njegove noge pri vsaki stopinji kervave sledi zapustile. Ves se je stresel, ko je pomislil, kako strašne bolečine mora svetnik terpeti. Žalosten je bil in ga pomiloval.

Sv. Leonard mu pa ves vesel reče: „Brat moj, nikar se ne žalosti, zakaj to so za me biseri. Pet nohtov je iz ljubezni do Boga zgubljenih in pet kron za nebesa pridobljenih.“ Ko je naš svetnik v Askoli pridigoval o presvetem imenu Jezusovem, so videli vsi poslušavci, kako je njegovo glavo ves čas pridige obletaval bel golob, ki je potem naenkrat izginil. Vsi so imeli to prikazen za neko znamenje sv. Duha, ki je tako očitno pod-

piral svetnika in mu tako rekoč besede na jezik polagal. Pri drugi priliki pa so se bili nagnili kameniti stebri v cerkvi toliko, da se je bilo bati, da se bodo zdaj zdaj zvernili in grozno nesrečo napravili. Pa v veliko začudenje vseh so stebri obstali terdnl v tej legi.

Zopet je prišlo povelje iz Rima, da se morajo misijonarji vrniti in po rimski okolici oznanjevati božjo besedo. Sv. Leonard je precej odpotoval ter se trudil za čast božjo v škofijah Tivoli, Veroli in Fondi. Še preden je bil pričel sv. misijon v Veroli, ga je poklical papež Klemen XII. v Rim. Nekega dne, ko je šel po mestu, je stopil na ostro kost, ki se mu je globoko v meso zaderla. Svetnik je vendar nadaljeval svojo pot, ne da bi bil komu povedal svojo nesrečo. Bolečina je postajala vsaki dan hujša in noga mu je zelo otekla. Cele štiri mesce je prenašal te grozne bolečine, ne da bi bil gdo vedel za to. Ko se je bil povrnil v Rim, je postala bolečina vže neznosna. Prisiljen je bil vleči se, da so mu rano prerezali in kost venkaj vzeli; in ko so ga vprašali, zakaj je tako dolgo molčal, je rekel: „Ali ne veste, da je to velika čast za vojaka, ako more pokazati rane, katere je za čast svojega Gospoda prejel.“

V nekem mestu škofije Veroli so mu precej pri začetku sv. misijona povedali, da se ženski spol malo sramožljivo oblači. Svetnik je tedaj precej v prihodnji pridigi opominjal ženske in jih prosil, naj to gerdo razvado opuste, posebno dekletam je prav preserčno priporočal, naj se vselej sramožljivo oblačijo in obnašajo. Neketere gospodične pa, ki so se morebiti zanašale na svoj visoki stan, se niso zmenile za to opominjevanje ter prišle zopet tako nespodobno oblečene v cerkev in se prav blizu pridiznice postavile. Svetniku je bilo to povedano. Kaker po navadi je pričel pridigovati, proti koncu pa je prav lepo prosil svoje poslušavce, naj denes nekoliko bolj bogato miloščinjo darujejo, zakaj neka zadeva mu je prav pri sercu. Seveda so bili vsi zelo radovedni, kakošen namen ima svetnik in on jim sè sv. odkritoserčnostjo reče: „Čemu bo to služilo, kar se bo mej današnjo pridigo nabralo? Vedite, da za nič družega, kakor za to, da se bo toliko platna kupilo, da bo mogla vsaka teh gospodičen, ki je moja pridigo slišala in je vendar tako malo pokrita v cerkev prišla, dobiti en kos!“ To so bile v zadregi te nesramožljive ženske, erdečica jih je oblila, vsaka se je v naglici hitela pokrivati, kaker je vedela in znala, vsi pa so spoznali, da svetnik

ne pozna strahu pred ljudmi. Opat iz Monte Kassino je prosil svetnika, naj bi vodil sv. misijon v San Džermano. Mesca januarja l. 1740 je bil tja prišel in našel neketere nasprotnike sv. misijona ravno mej tistimi, ki bi ga bili po svojem stanu in službi morali najbolj podpirati. Vže je bilo povedano, da je svetnik na svetih misijonih vpeljal navado, vsak večer preden se je noč storila, z velikim zvonom zvoniti, da so verni kristijani molili tri očenaše, za spreobrnjenje terdovratnih grešnikov.

Nasprotniki so se posmehovali tej navadi in se norčevali iz svetnika, kaker bi jih hotel sè zvonjenjem strašiti. Gospod Bog pa je vnoyič poveličal svojega služabnika Neki večer je šel cerkvenik zvonit, pa verv je bila tako visoko gori potegnjena, da je ni mogel doseči. Kar se oglasi veliki zvon. Cerкvenik ni druzega mislil, kaker da je šel gdo pred njim v stolp, čerayno je za gotovo vedel, da je bila cerkev zaperta. Ko je pa zvon vže cele pol ure mogočno zvonil, si ni vedel te reči več razlagati: vpil je na ves glas, naj preneha zvoniti, da bo zvon počil, pa vse zastonj. Sledajič gre v spremstvu nekaj mož v zvonik do zvonov, pa kako so se začudili, ko niso nobenega človeka našli in videli, kako neka nevidna moč zvon ziblje. Dolgo časa so vsi prestrašeni to gledali in potem zvon vstavili. Ta čudežni dogodek so uredno poterdili in popisali. To pisanje so potem izročili svetniku, ki je je pri naslednjih misijonih porabil v to, da je terdovratna serca prepričeval o ljubezni in vsmiljenju božjem.

Iz San Džermano je šel sv. Leonard v Nočera, Gubbio, Kamerino, San Severino, Fermo in Loreto. Tudi v teh krajih ga je Bog na razne načine poveličal in sè svojo milostjo podpiral. V Fermo ga je videl Don Janez župnik iz Torkijana, da je bil dve pedi od tal vzdignjen, ko je molil pred podobo križanega Zveličarja. V Treji pa ga je neki duhovnik videl dve in pol pedi od tal pridižnice vzdignjenega. V Mateliki je svetnik ozdravil neko slepo ženo, ko jo je bil prej spodbudil k terdni veri in ji dal poljubiti podobo preblažene device Marije. Večkrat smo vže mimogrede opomnili, kako otroško in preserčno je ljubil in častil naš svetnik svojo nebeško mater Marijo; vender obširno še nismo o tem predmetu govorili. V naslednjem poglavju popišemo natančniše to njegovo ljubezen do ljube nebeške matere.

Sv. rožni venec.

Žalostni del

II.

Keteri je za nas bičan bil.

Pilat pa, ker je hotel ljudstvu voljo spolniti, spustil jim je Barába in izdal Jezusa bičanega, da bi bil križan. (Mar. 15, 15.)

1. Sodba in obsodba Jezusa.

Potem ko se je naš Gospod in Izveličar na Oljiski gori hitro boril v dušnem boju, in trikrat odmolil k nebeškemu Očetu, vstal je krepko ter šel serčno naproti izdajalcu Judežu, ki se je bližal z rabeljni. Jezus je šel, da bi se jim prostovoljno vdal kot spravno daritev za grehe vesoljnega sveta. Prijeli so ga, zvezali z verigami, ter vleкли kaker hudodelnika v mesto nazaj. Najprej so ga peljali k Anasu, kateri ga je spraševal, dasi ni bil več višji duhovnik, ter ni imel pravice tega storiti. Na to so ga peljali h Kajfežu, ki je bil pravi višji duhovnik. Ni bilo po postavi, da bi po noči sodili, pa vendar so se zbrali po noči pri Kajfežu višji duhovni, staroste in pismouki, da sodijo o Jezusu; to kaže, kako zagrizeni sovražniki so mu bili.

In skušali so dobiti pričë zoper njega, da bi ga mogli vmeriti, pa jih niso našli. Na zadnje ste se našli dve, ki ste rekli: „Ta je govoril: Jaz morem podreti tempelj Božji, in v treh dneh zopet sezidati“. (Mat. 26, 59.)

Obtožba prič je imela ta smisel, češ, ta Jezus iz Nazareta se proglašã za mesija in terdi, da bo staro zavezo in sveti tempelj v našem mestu odpravil in pa novo zavezo nastavil; on se je pregrešil zoper svetišče, ter je kriv bogokletja. Višji duhovnik je hotel dokazati krivdo z lastnim priznanjem Gospodovim in rekel: „Zarotim te pri živem Bogu, povej nam, ali si ti Kristus, sin Božji“. (Mat. 26, 63) — Jezus mu reče: „Ti si rekel“. (Mat. 64.) Na prisežno pozivanje se je Jezus priznal za sinu Božjega, obljubljenega mesija, očitno; in to je bilo dosti visokemu svetovalstvu. V znamenje merzenja in stremenja je raztergal veliki duhovnik svojo obleko in rekel: „Boga je preklinjal — smerti je vreden“. V strastni slepoti

judje niso mogli in niso hoteli priznati del, s katerimi je Jezus dokazal, da je sin Božji, da je od Boga poslan — in obsodili so ga; s pretvezo gorečnosti za čast božjo so se maščevali udje velikega svêta za grenke besede, ki so jih slišali od Jezusa, s tem da so mu v obraz pljuvali ter ga za uho bili s pestmi (M. 26, 67.). Ko so odstopili svetovalci, pristopili so hlapci višjega duhovnika in pa vojaki, katerim je bil Jezus v stražo prepuščen, in oni so nadaljevali sramotenje, — obraz so mu zakrivali, za uho so ga bili in rekli: Prerokuj, kedo te je vdaril, in več takega psovanja. (Mar. 14, 65.).

Ko se je dan storil, zborovali so zopet véliki duhovni, staroste in pismouki, ter ga sklepno obsodili. In ker so bili obsodili Gospoda na smert, pa niso imeli oblasti spolniti sodbo (jugscladii), peljali so Jezusa k rimskemu oblastniku Ponciju Pilatu. Ta je navadno bival v Cezareji, med velikonočnimi prazniki pa je prišel v Jeruzalem, da bi ohranil mir in red, ker se je shajalo toliko judov v mesto. Ko judje pripeljejo Jezusa k Pilatu, niso šli v sodno hišo, da se ne bi oskrunili na velikonočne praznike, marveč Pilat je moral iz hiše priti. In sedaj so Jezusa tožili, češ, da je kriv učenik, da se proglašá za mesija, da ščuje ljudstvo in nemir dela, da prepoveduje davke plačevati cesarju, da je torej smerti vreden po postavah judovskih; da pa ga tudi Pilat mora spoznati za nevarnega državi, da ga mora kaznovati kot ščuvavca, če hoče skerbeti za koristi cesarjeve. — Pagan Pilat ga je spraševal o njegovem nauku, kaj uči, kako uči. — in pri tem si je mislil po svojem mnenju, da ima pred seboj kakega verskega sanjača, ne pa državi nevarnega moža; zato pove judom naravnost: „Jaz ne najdem krivice na njem“.

Pilat se je bal, da ga nebi judje počernili pri cesarju rimskem, vendar se mu je vest protivila, naj ne obsodi Jezusa ponedolžnem; zato mu je bilo jako ljubo slišati, da je Jezus iz Galileje doma, da toraj spada pod sodnijsko oblast Herodovo, Herod je pa takrat tudi bil v Jeruzalemu zavoljo praznika. Pilat pošlje Jezusa precej k Herodu; pa tudi ta ne najde nobene krivde na njem, ter ga pošlje v beli obleki nazaj. Pilat in Herod sta se sprijaznila, ko sta pred bila v soyraštvu, ker je Pilat segal v Herodove pravice, sedaj pa s tem, priznal njegovo oblast.

Ko so judje le silili v Pilata, naj obsodi Jezusa, ta pa ne more najti krivde, posluži se družega izgovora. On pravi, glejte,

tudi Herodež ga ne najde smerti krivega. Jaz imam navado vsako leto o velikinoči izpustiti jednega hudodelnika, tako bom sedaj dal bičati tega Jezusa, po tem pa ga izpustil (Luk. 23. 15.); množica je pa zavpila: „Proč s tem, daj nam Baraba“. (Luk. 18.)

Ker je vedel Pilatuž, da so mu Jezusa izdali in nevošljivosti in sovraštva, poskusil je še tretji način, da bi ga rešil. Dal ga je bičati, potem ga predstavi ljudstvu, oblečenega v sramotilno obleko (škerlatni plašč), s ternjevo krono na glavi, terstom v rokah za žezlo, vsega v ranah, češ, to je judovski kralj. Da bi ginil njih človeško sočutje pravi: Glejte, človek, (Jan. 29, 4.), kaker da bi rekel: Glejte bornega, že preveč pokornega človeka, imejte vender usmiljenje ž njim. Judje pa so kričali iz vsega gerla: „Križaj ga, križaj ga!“ kaker divja zverina, ki vgladavši kri, še bolj hrepeni po njej.

Ko vidi Pilat, da nič ne opravi, da ljudstvo še bolj ropota, jel se ga je bati, sede še enkrat na sodni stol, ter sprašuje Jezusa. Mej tem pa mu žena Klaudija Prokla, ki je po ustnem sporočilu pozneje kerščena bila, pošlje povedat: „Nič ne imej opraviti s tem pravičnim, zakaj jaz sem v sanjah veliko terpela zavoljo njega“ (Mat. 27, 19.). Pilat pa je vzel vode in si je roke umil v pričo ljudstva, rekoč: „Jaz sem nedolžen nad kervjo tega pravičnega; glejte vi!“ kaker da bi ta ceremonija zbrisala krivdo krivične obsodbe. In ljudstvo je še bolj kričalo: „Njega kri naj pride čez nas in naše otroke“. In Pilat je spustil Baraba, Jezusa pa dal njim, da bi bil križan.

2. Jezus slečen.

Pri premišljevanji druge skrivnosti „keteri je za nas bičan bil“ so nam k sercu vzeti tri reči: Jezus slečen, Jezus na steber privezan, Jezus bičan.

Premišljujmo najpreje našega Gospoda slečenega na steber privezanega, v pričo tolike množice ljudstva. S kakšno sramožljivostjo mora navdajati nagota npravno čistega človeka! Pomisli kristijan, kako težko ti je, če se ti sanja, da na javnem tergu nisi pošteno oblečen! Pomisli kristijan, kako globoko je bila žaljena sveta sramožljivost, ko so ga pripeljali iz Pilatove hiše, ter ga v pričo vseh ljudi slekli do nazega! Kako je pomiloval ljudstvo, ki se takih prizorov veseli! Kolika je bila sramožljivost

naj čistejšega, deviškega Jezusa! Rad bi se bil skrival, ke bi bilo mogoče, kakor se je skrival prvi Adam, toda

a). Glej, kristijan, Gospod se ni skrival, podvergel se je temu sramotanju; zakaj on je hotel s to nagostjo tebi pokazati, kako gerda in gnjusna je duša, ako po grehu zgubi milost in dopadajenje Božje. Z nagoto svojega svetega telesa je plačal dolg tvoje dušne nagote, o grešnik!

b). Gospod je dopustil, da se zgodi na njem to slečenje in in razgaljenje, da bi nas učil, naj starega človeka slečemo, in oblečemo novega, kakoršen je bil vstvarjen v raji v milosti Božji pred grehom. — Jezus naš izveličar, je dopustil, da so ga slekli pri bičanju, naj bi pokril nagoto naših grehov, in naj bi nas oblekel z obleko nedolžnosti, naj bi bili nov človek.

c). Omeniti moramo še tretjega vzroka. — Jezus Kristus, naj čistejši, naj svetejši, brez madeža, je dopustil, da se godi na njem osramotenje slečenja, razgaljenja, naj bi zadostil in poplačal grehe nesramnosti nečistih ljudi. — Da, o človek! zavoljo tebe je bil Gospod slečen, ki se nesramuješ žaliti Boga z nespodobno nagostjo; zavoljo tebe je nag na stebru, ker se nesramuješ doprinašati ostudnih reči v mislih, v željah, v dejanju. — Glej na tvojega odrešenika, ki plačuje tvoje nesramnosti; prosi pa za milost, da bi se tebi ne bilo treba sramovati temnih dejanj!

3. Jezus navezan na steber.

Ko so rabeljni Jezusa slekli, zvezali so mu še bolj tesno roke, ki so bile že prej vse zatekle od verig, s katerimi so ga vlekli doli z Oljiske gore, in privezali so ga za kamniten steber; bila je namreč pri Rimljanih šega, kedor je imel biti bičan, da so ga pripeli za roke tako visoko na steber, da je bil kar obešen nanj, spodej pa so mu spet noge privezali. — Kolike bolečine je moralo to nevsmiljeno vezanje prizadeti našemu Izveličarju! Gospod nebes in zemlje, ki je neba stebre postavil in jih sè svojo mogočno besedo zmirom vzderžuje, on se pusti navezati na steber, da bi ga vzderžavali po koncu pri neizrekljivih bolečinah. — In pa kedo ga je navezal? Glej, sužni so to, hlapci deželnega glavarja so to; brezbožni ljudje vežejo roke, ki so jih stvarile, stvari vežejo stvarnika! — Nezaslišno dejanje! Gospod, zakaj terpiš tolike bolečine? zakaj tako ponižanje? — Poslušaj kristijan!

a). Vsmiljenje do nas ga je zvezalo. Prevelika ljubezen do nas ga je dela v verige. Odpad od Boga, ločenje od Boga nas je vklenilo v verige; svobodo smo iskali, pa našli sužnost; hoteli smo imeti samovoljnost, pa imamo jarem; nismo hoteli pokorni biti zapovedi Božji in prišli smo v oblast satana. Potlej je prišel Jezus, naš Izveličar, dal se je zvezati za nas, da bi mi rešeni bili sužnosti hudičeve, ter postali otroci Božji. Naši grehi so tiste vezi, tiste verige, ketere so vezale nas, pa tudi zvezale Jezusa, pa bi ga ne bile zvezale, ke bi ne bila pomagala njegova ljubezen do nas.

b). Jezus se je dal privezati iz ljubezni do nas — pa ne samo za to, da bi mi prosti in slobodni postali, marveč zato, da bi z bolečine polnim vezanjem pridobil za sé naša serca, da bi jih navezal na sebe. naj bi mi v sveti veri, v zanesljivem upanju v dobrodelni ljubezni, v ustranji poterpežljivosti gledali na njega, začetnika in doveršnika našega izveličanja naj bi se njemu popolno posvetili. — Jezus Kristus je privezan za steber, iz njegovih ran se cedi sveta draga kri, da bi ti, o kristijan! bil navezan v hvaležni ljubezni na svojega Odrešenika. — In res! „Kedo bi si ne želel v svojej slabosti in omahljivosti biti navezan na Jezusa, ki je steber našega odrešenja in zveličanja? Kedo bi si iz serca ne želel kot omahljiva mladika biti navezan na vinsko terto Jezusa Kristusa? Kedo bi si ne želel biti zedinjen z Jezusom v sveti ljubezni! Kedo ne bi bil pripravljen vse preterpeti, tudi naj večo težave, iz ljubezni do Jezusa, ki je za nas toliko preterpel, pravi sv. Bernard.

4. Jezus bičan.

Prestopimo na tretjo reč našega preišljevanja, na bičanje. Ta sama na sebi grozovita kazen je bila pri Rimljanih samo za sužnje v navadi. Porabili so jo pa tudi sè silovito sirovostjo za Jezusa, keterega je Pilat sam spoznal za nedolžnega. To se vidi iz besed svetega pisma, kjer Gospod sam govori po prerokih od svojega bičanja. Tako govori kronani prerok David v psalj. 37: „Bičan sem bil celi dan“, to je, neprestano, tako silno so me bili, kaker ke bi bili celi dan tolkli po meni.

Tudi pravi psaljmist v 128. psaljmu: „Grešniki so na mojem herbtu kovali“. Ali kaker je prestavil sv. Hieronim: „Orátarji so na mojem herbtu orali in dolge brazde dela-

li“. — In res prav popisujejo to grozovito bičanje, zakaj našega Izveličarja sta naj prej pretepalata dva rabeljna z jermeni, da je bilo celo telo pokrito z zateklinami in bulami; potem sta prišla dva druga, ter sta ga tepla sè šibami, tako da je tekla kri iz oteklin po celem životu; na to sta prišla še dva druga z biči, ki so imeli na verižici privezane ostre železne kavljčke, tako da so kar meso tergali od kosti Izveličarjevih. -- Ti rabeljni so bili divji vojaki rimski, ki niso imeli nikakeršnega človeškega sočutja, niso se držali nobene mere; judje so imeli vsaj postavo, da nesmejo vdariti čez štiridesetkrat. — Morda so bili vojaki tudi podšuntani od judov za plačilo iz sovraštva do Jezusa. — Tudi si moremo misliti, da je Pilatuž nalašč dal Jezusa tako kruto razmesariti, naj bi judje, omehčani tega grozovitega pogleda, odstopili od svojega zahtevanja. -- Kaj pa Jezus?

Jezus, naš Izveličar, je res jagnje Božje; kaker jagnje omolkne temu, ki ga striže, tako je Jezus prenašal molče vse to grozovito terpinčenje. — Da, celò z nekako radostjo je molil z besedami psaljmista: *Za tepenje sem pripravljen*. (Ps 37.) „Moje truplo dajem tistim, ki me bijejo, ponujam jim lice, ki me lasajo, obraza jim ne zakrivam, ki me psujejo in sramotijo“. Tako se žertvuje radovoljno; saj je volja nebeškega Očeta, da nosi za nas krivdo greha, in zadostuje nebeški pravici. Mi smo sužnji, ki smo zaslužili sramotilno kazen bičanja z uporom in nepokorščino do pravega Gospoda, do svetega pravičnega Boga. Glej človek! sužnjega se usmili Sin božji in pravi: „*Jaz sem pripravljen za tepenje*“. On postane suženj, prevzame kazen za sužnjega da bi suženj postal sin hišni. Prerok Izaija govori: „*Zares je on naše slabostina se vzel in naše bolečine je on nosil; on je bil ranjen za voljo naših grehov, raztert za voljo naših pregreh; videli smo ga zaničevanega in najzadnjega mej ljudmi, in skušenega v terpljenju*. (53, 3. 4. 5.) -- Ti pa, o kristijan! glej Izveličarja sramotno navezanega na steber — ali moreš še zraven veselje imeti nad gnjusobo greha? Glej, kako milo te pogleduje — tebe, ki na skrivnem greh doprinašaš. Glej, kako milo te prosi, imej usmiljenje sè svojo vbogo dušo! Ali še odlašáš, terdni sklep storiti, da poboljšáš svoje življenje? Ali te ne gane ljubezen tvojega Odrešenika!

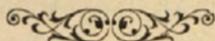
Kristijan pomisli to, če je pravični Bog tako ostro kaznovaval krivdo naših grehov nad svojim edinorojenim ljubeznivim

Sinom, pomisli, koliko žaljenje storiš Bogu, ako grešiš! — Iz teže kazni prevdari težo krivde.

Jezus je ranjen in razmesarjen od bičanja, pa — on molči in terpi. — Tudi nam pošilja Bog šibe, nadloge in težave, da bi nas očistil grehov ter pripravil za nebesa. Kakšna pa je naša poterpežljivost? — naša stanovitnost in vstrajnost? — Šibe, ki nas tepejo, so zgolj milosti Božje. Včasih se Bog posluži hudobnih ljudi, naj bi nas okrepil v krepostih; kako bi se vadili v ljubezni do bližnjega, ke bi nikogar ne bilo, ki nam je nadležen? Kako bi sovražnikom odpuščali, če nas nihče ne žali? Kako bi kazali stanovitnost v sveti veri in ljubezni, če nam nihče ne bi nasprotoval? — Take šibe so nam od Boga poslane v čiščenje. Ne da bi godernjali in tarnali — glejmo na našega Odrešenika!

Molitev.

Nedolžni Jezus, ki si, na steber privezan, bil grozovito razmesarjen, usmili se nas, in operi nas naših grehov s svojo ponedolžnem prelito kervjo! Zateri s pogledom na svoje bolečine v naših udih vso slast do greha; daj, da ne bo nad nobenim izmejem nas zgubljena neskončna cena tvoje presvete kervi. Amen.

VSAKDANJI KRUII.

8. Za mesec avgust — veliki serpan.

1. Sladkosti duha so dobre, in predober je oni, ki nam jih deli; zavoljo tega pa mi še nismo dobri, ker so nam bile podeljene.

2. Ne tari si glave o svojem terpljenju; sprejemaj ga s pohlevnostjo in poterpežljivostjo; dosti je vedeti, da prihaja od Boga.

3. Ne opuščajmo nigdar svojih podložnih krepko opominjati, naj pobiljšujejo svoje napake, a delajmo to vselej mirno in pohlevno.

4. Keder iz ponižnosti pobesiš oči, ponižuj se tudi v duhu; ako po zunanem kažeš, da hočeš v vsem imeti zadnje mesto, želi to tudi v sercu.

5. Ako moremo, in naj bo v največih skušnjavah, le iz serca reči: „Hvaljen bodi Jezus Kristus,“ nimamo uzroka bati se.

6. Prava ljubezen zahteva, da se mej seboj ohranimo v edinstvi duha. Da pa tjakaj dospemo, ne vem boljšega pomočka, ko pohlevnost in popustljivost do drugih, ako ni zoper voljo božjo.

7. Sredi svojega bogastva si moreš ohraniti vbožnost duha. Čemu obešamo nanj serce, ki ima hrepeneti le po večnih dobrotah?

8. Ne zamujaj sedanje prilžnosti kaj dobrega storiti. V časih opustimo kaj dobrega, da bi storili kaj boljšega, in tako pustimo ono, ne da bi dosegli to.

9. Samoljubnost je prav delavna; v vsako stvar se meša; vse hoče obseči, ne zverši pa ničesar.

10. Nekteri imajo škodljivo in krivo ponižnost, ker nečejo dati svojih zmožnosti v službo božjo in bližnjega, češ, da so pre-slabi, in da so preveč nagnjeni k napuhu.

11. Največ napak, ki jih storimo v molitvi, prihaja od tod, ker tako lahko izgubimo misel na pričujočnost bčžjo.

12. Ne vznemirjajmo se, keder spoznamo svoje pregreške in čednosti, ki nam manjkajo, ampak hvalimo velikoveč Boga, ki nam pokaže, česa imamo premalo in česa preveč.

13. Poterpežljivost nam mora biti v tem življenju naš vsakdanji kruh; zlasti poterpežljivost z nami samimi, ker smo sami sebi največa nadlega.

14. Čemu hočemo z Bogom pogajati se? — On je naš učnik, naš oče, naš kralj, naše vse. Prizadevajmo si toraj, da njemu služimo, in on si bo prizadeval, da bo nas zadovoljeval.

15. Kedor želi, da bi se mu serce ne okužilo s hudobnostmi tega sveta, ta naj ga zveže s preblašeno devico, našo gospo in materjo, in naj ga postavi v nebesa, pa bo varen.

16. Hvale in časti nimamo iskati; vender zahteva ljubezen in dovoljuje ponižnost, da skerbimo za svoje dobro ime, ker veliko koristi, da bližnjemu pomagamo in dobro delamo.

17. Nič tolikanj ne koristi, da se pamet razsvetli in volja užje, ko molitev, zlasti notranja molitev serca.

18. Ako moraš mislim drugega nasprotovati, le stori, toda pohlevno in oprezno, da mu duše ne razžališ.

19. Družbe ljudi iskati in se je ogibati, sta dve napačni pretiranosti, vendar je prva bolj napačna ko druga.

20. Ako storimo voljo drugih, sprejmimo jo kaker voljo božjo, ki nam je izrečena v volji bližnjega.

21. Nič nam ne pomaga prepirljivim biti in občutljivim, da si ohranimo dobro ime; dobro ime se ne ohrani z nič drugim bolje, ko z modrim molčanjem.

23. Nekakošne majhine skušnjave so nam v največo korist, ker store, da gremo v se, da se spominjamo svoje nizkosti, in da se bolj goreče zatekamo k Bogu.

24. Delajmo kaker čebele, ki serkajo med iz vsake cvetlice, tako, da bomo posnemali vse dobro, kar ga vidimo na bližnjem.

25. Svet je krivičen sodnik, ker svoje priveržence zmirom najslabše sodi. O vbogi svet!

26. Bog nigdar ni boljše poslužen, razen če je poslužen, kaker sam hoče.

27. Nič ni ljubezni bolj nasprotnega, kaker če bližnjega malo cenimo.

28. Čim krajše je življenje, tim boljše, da le v nebesa vodi.

29. Vsako dejanje naj se zveršuje pridno, toda brez nemira in pre nagljenja, sicer ne bo več dobro.

30. Premagovati se moraš na vsaki način, zakaj dušo moraš rešiti na vsaki način.

31. Dvoumnost in neodkritost pri izpovedi napravlja veliko mlačnost in veliko nejevoljnost v duhovnih rečeh.

Dve pismi o nauku o plesu.

I.

G. F. — Čudno, kako da se pri vas noče ali ne more ume-
ti, da naš nauk o plesu ni naš, temuč nauk svetih cerkvenih
učenikov Salezija in Ligvorija, in še več, splošni nauk katoli-
škega nravnega bogoslovja. Še bolj se pa čudim, ako je res,
kar pišete, da se govori, ker smo povedali, kaj uči o plesu ka-
toliško pravoslovje, da zdaj ne bodo mogli misijonarji nič več
storiti proti plesu, to je, pregrešnemu in nezmernemu plesu. Ali

se Vam ne zdi to blizu tako, kaker ke bi kedo rekel, da ne smejo in ne morejo nič storiti proti pijančevanju, ker ni samo na sebi greh vino piti in piše sv. Pavel Timoteju, naj ne pije več vode, temuč malo vina zavoljo svojega želodca? Po pravici povem, da ne umem, kako bi mogel kaj takega izmodrovati, kedor je le z nekolikim prevdarkom bral tisti vbogi spis. Če misli kedo res tudi preganjati „Cvetje“ zaradi njega, jaz mu ne morem braniti; naj sam gleda, kaj dela. Ako bi moralo prestati vsled takega nasprotovanja, kaker Vas skerbi, kajpak da bi bilo žalostno, pa ne tolikanj za nas, kakér za naše naročnike, ki bi se s tem v napačni gorečnosti vperli zoper katoliško pravoslovje ter obsodili svoj narod, kaker da je že tako globoko spriden in pokvarjen, da si mej njim plesa, ki bi po katoliškem pravoslovju ne bil greh, še misliti ni več moči. Pri vsem tem preklicati, kaker želite, jaz, kar sem pisal, morate vedeti, da ne morem in ne smem, ker ne morem in ne smem poprayljati ali grajati nauka, ki ga je katoliška cerkev spoznala za dobrega. — Sicer mi je bilo Vaše odkritoserčno pismo vender prav ljubo, zato, ker mi je kajpada koristno vedeti, s koliko razumnostjo in dobro voljo se kje „Cvetje“ bere in kako se sodi, bodisi pravično ali krivično*)

*) To smo ponatisnili (z nekoliko drugimi besedami) po zasebnem prednekaž časom odposlanem odpisu, ker se nam zdi prav, da pride v roke vsem našim naročnikom. Naslednje smo dali naravnost natisniti iz enakega vzroka *Venerabiles autem animarum curatores et missionarios rogamus impensissime, ut et hic dicta benevole excipientes tranquillo reputent animo, nec, quae in superioribus fasciculis de choreis necessario inculcanda esse duximus, inimica mente in ipsorum quemquam, nedum in universos arbitrentur conjecta. Meminerint vero, si illa reapse haud satis placuerunt aliquibus, quae de eadem re moneat casuum conscientiae gravissimus inquisitor, P. Joannes Petrus Gury, his utens verbis. „Magis igitur,“ inquit, „a choreis amovendi erunt ii, qui ad luxuriam magis proclives sunt. Non raro inveniuntur mulieres et puellae, quae, ut ex earum confessione apertum est, nullum aliud peccatum, nisi aliquos superbiae motus admittunt, vel quae minime peccant. Satagendum sane maxime est ab animarum pastoribus et directoribus, ut quam maxime a choreis omnibus fideles amoveant. Verum, si omnes de medio tollere vellent, tempus et oleum perderent necnon multos ab usu sacramentorum retraherent. Caute igitur in praxi procedendum est, et inter duo mala minus eligendum. — Confessarius ad haec duo maxime attendere debet, nempe ad periculum personale poenitentis, ut illum cohibeat, atque ad rationes, quas habere potest choreis assistendi, ut ipsi indulgeat vel saltem non adeo rigide agat. Occurrunt enim non raro fideles, qui gravi de causa vel morali*

II.

Isti. — Prosim, v „Cvetju“ ni bilo rečeno, da je vsak ples brez razločka nedolžen, in da je nedolžen tudi tisti, ki je pri vas v navadi; tudi nikaker ni bilo rečeno, da ne delajo prav duhovni pastirji in misijonarji, ako pridigajo zoper nezmerne in pregrešne plesse. Ravno tako pa nobeden ne more in ne sme reči, da je „vsak ples brez razločka greh“.*) Jaz torej ne morem verjeti, da bi bili pri vas pobožen župnik v sosedni fari kaj takega očitno izrekli na pridiznici; naj berž so ljudje besede napačno razumeli ter jih potem po svoje zasukali. Gospod so hoteli morda reči, da je tak ples, kakeršen je v vašem kraju navaden, vsaki brez razločka greh. To je sicer jako žalostno, ako je res tako; vendar pa ostane pri tem nič menj resnično vse, kar je bilo v „Cvetju“ povedano. — Kaj so pisali škof Zwerger o plesu, mi je znano; ne, da je brez razločka vsaki ples greh. Da so pa plesi nevarni in mnogi, tudi če ne plešejo vkup moški in ženske, naravnost hudo pregrešni, to se je bralo tudi v „Cvetju“, ki od svoje strani sploh nikomer ni priporočalo plesa, Slovincem ga celo naravnost odsvetovalo. — Kaj se je prigodilo Katerini Emerih, meni tudi ni bilo neznan; pa, ali mislite, da bi se bila dala tako pobožna devica pregovoriti, da bi bila šla na ples, ke bi bil ples sam na sebi greh? Da pa Bog duše, ki so k višji svetosti poklicane, odvrča tudi od dovoljenih, vendar posvetnih veselic, to je pač jako lahko umevno; saj jih odvrča celo od zakonskega stanu, dasi ga sam sè zakramentom posvečuje. — Sicer pa iz zasebnih in nezagotovljenih prikazni ni smeti sklepati ničesar, kar bi bilo kerščanskemu nauku nasprotno. In kerščanski nauk o plesu je ta, ki ga imamo pri sv. cerkvenih učениkih Saleziju in Ligvoriju. Kedor bi terdil, da sta se motila ta dva, kaker se Vam zdi, ta bi terdil, da se je motila rimska cerkev,

necessitate ad choreis interveniendum impelluntur. Insuper etiamsi nulla gravis ratio poenitentem tuum premat, cave, o confessari, ne severius cum eo agendo nihil proficias, imo et ipsi noceas. Obsecra igitur semper; non vero semper increpa opportune et importune.“ (Cas. consc. I. 234.)

*) *Choreae per se illicitae non sunt, etiam inter personas diversi sexus, si modo honesto fiant i. e. secluso omni tactu ac gestu impudico; quia ratione rei sunt quid omnino indifferens nec ulla lege prohibentur.* (Gury, Cas. consc. I. 233.)

ki ni našla nič graje vrednega v njihovih spisih, da se je torej motil sam papež; tak človek bi bil potemtakem, veste kaj? — jaz ne rečem nič, v Rimu bi mu že našli pravo ime. Vprašati pa moram tukaj, ako bi bil ples sam na sebi greh, ali ga ne bi bili papeži vže davno popolnoma prepovedali in zaterli vsaj v svoji deželi, kjer so imeli čez tisoč let, prav do naših dni, vso tudi posvetno moč in oblast? — Sicer pa, prosim, berite pazljivo, kaj piše sv. Alfons, potem ga ne boste imela ne za nevednega, ne za premehkega. Pa dajte si tudi dopovedati in ne terdite, da je to njegov zasebni nauk; to je splošni katoliški nauk, ki ga uče tudi šolske knjige, ki so dandanašnji v rabi po duhovnih semeniščih.*) Zato ne more biti res, da bi bil kakov bistven razloček mej mojim učenjem in učenjem drugih katoliških duhovnikov. Razloček bi vtegnil biti le ta, da se v pridigah zlasti nevarnost plesa povdarja in grehi, ki lahko iz njega izvirajo; jaz sem moral pa povdariti tudi to, da ples sam na sebi ni greh. In zakaj sem moral? Zato, ker pridige plesa niso odpravile (ke bi ga bile, meni ne bi bilo žal zanj); napačno prepričanje, da je sploh vsaki ples greh, pa je, kaker kaže, mej tretjeredniki skoraj splošno, pri nekaterih celo strastno. Oni torej greha dolžijo vsakega in vsako, ki kedaj pleše, če ne z besedo, pa v sercu, ter se tako več ali menj pregreše proti ljubezni do bližnjega. Tisti pa, ki s prepričanjem, da je vsaki ples greh, vender le plešejo, tisti delajo zoper svojo vest in to je vedno greh. Glede na vse to je bilo treba naposled resnico razločno povedati, ker je naša dolžnost najprej gotovemu grehu se vstavlja, potlej še le tudi nevarnostim, v katerih se greh lahko stori, pa ni da bi se moral. Iz tega, če hočete, sprevidite brez težave,

*) Taka knjiga je zlasti Müller, *Theologia moralis*, ki o plesu tako piše (II. 600): „Choreae seu saltationes per se non sunt illicitae, modo fiant a personis saecularibus et modo honesto. Dico 1. *per se non sunt illicitae*, siquidem aliquam speciem exhil. rationis per se indifferentis constituunt. Addo 2. *si fiant a personis saecularibus*; clerici enim „a choreis abstinere jubentur.“ Subdo 3. *si fiant modo honesto*, videlicet omni gestu et actu impudico remoto. — Saltationes autem, prout fieri solent, plerumque saltem periculosae sunt; quapropter parochi et confessarii, quoad possunt, fideles ab eis avertere adlaborent. Prudentia tamen suadet, ut concionatores indirecte tantum in choreas invehantur, directe in peccata, quae in eis committi solent, ut Gury recte observat.

zakaj se mi je prav zdelo, da odgovorim na tisto gotovo iz dobrega namena pisano svarilno pismo brez podpisa; odgovor ni bil namenjen tolikanj pisavcu ali pisavki, temuč drugim bravcem „Cvetja“, mej katerimi se mi je zdelo, da jih je mnogo v tej reči nauka potrebnih in tudi pripravnih sprejeti ga. Sicer sem slutil, da bo kje kaj zašumelo; ali, kjer mi veli vest in dolžnost na dan z resnico, tam se ne vstrašim vsake sapice. Tudi sem prepričan, da bi bili taki spisi, ako jih hočejo prav umeti, Slovencem koristniši, kaker tisti, ki si jih Vi želite. Kedor hoče visok stolp zidati, mora najprej globoko vložiti podlago. Ta podlaga bi bila po moji misli natančno znanje katoliškega kerščanskega nauka in pa — spodobna ponižnost. Obojega precej manjka neketerim tretjerednikom ali tretjerednicam, kaker mi priča mej drugim tudi kar pišete o tisti, ki je iz svojega „Cvetja“ razkavčena iztergala nauk o plesu, ki je nauk svetih cerkvenih učnikov, odobren od nezmotljivega namestnika Kristusovega. Kolika nepremišljenost, da ne rečem kaj ostrejšega! Menite, da bi se na taki podlagi moglo vzdigovati poslopje kake višje svetosti?! In nauk o kletvi, ki je pisan prav tako po sv. Aljfonzu in drugih dobro katoliških knjigah, ta nauk imenujete pri vas „preklete grablje“! Torej tudi v tem hočejo ovčice učiti pastirja?!

Upam, da sem govoril zdaj zadosti jasno, ker ste želela jasnega odgovora; dasi mislim, da je bil tudi prvi dovolj jasen in je bilo ravno tako jasno že od začetka in zmirom, da ne učimo in nismo učili in nočemo učiti o plesu nič kaker to, kar uči sv. Frančišek Salezij, kar uči sv. Aljfonz Ligvorij, kar uči katoliška *Theologia moralis*. Ponavljamo torej: „Iger in plesov ni popolnoma zametati, ako se igra in pleše v razvedrenje in ne strastno, ako poredkoma in kratko, ako sramožljivo, spodobno in iz dobrega namena“. S tem je rečeno ob enem: „Igre in plese popolnoma zamečemo, ako se igra in pleše strastno in ne v razvedrenje, ako pogostoma in dolgo, ako ne sramožljivo, nespodobno in iz slabega namena.“ To je v resnici katoliški nauk, in kedor se ga vestno derži, ta ne bo pogubljen zavoljo plesa. S tem pa še ni rečeno: „Slovinci, le plešite v strahu božjem!“ Mi pravimo: „Slovinci, učite se raji, molite, delajte; denar pa za kaj boljšega hranite kaker je ples!“ Pozdravlja Vas

P. St.

Dostavek o veljavi nauka sv. Aljfonza.

Papež Pij IX., ki je določil sv. Aljfonzu Ligvoriju naslov cerkvenega učenika, pravi v dotičnem pismu od 7. julija 1871 mej drugim: „Aljfonz je pisal mnogo knjig polnih svete učenosti in pobožnosti ter je skozi zapletene, včasih premehke, včasih preterde nauke bogoslovcev varen pot naredil, po katerem morejo dušni vodniki hoditi brez spotikljejev . . . Zato hočemo in nalagamo, naj se njegove knjige, razlage, razprave in vsi drugi spisi enako spisom drugih cerkvenih učencov ne le zasebno, temuč tudi očitno v gimnazijah, akademijah, šolah, kolegijah, pri prelekcijah, disputacijah, razlaganjih sv. pisma, pridigah, konferencijah kakor pri vseh cerkvenih preiskavah in kerščanskih vajah omenjajo in okoličnostim primerno rabijo.“ — Pa s tem pismom papeža Pija IX. se veljava sv. Aljfonza ni še le začela. Ko je še živel, je odgovoril papež Benedikt XIV. nekemu napolitanskemu misijonarju, ki se je bil v važni zadevi obrnil do svetega stola: „Sajimate Ligvorija, njega vprašajte!“

Ko se je imel prišteti zveličanim, je izdal papež Pij VII. dne 18. maja 1803 po skupščini za svete obrede pismo, v katerem se izrekuje, da se ni našlo v delih sv. Aljfonza nič graje vrednega (*nihil censura dignum*). To je silno velika in tudi pri svetnikih jako redka hvala, ki velja o vseh naukih svetega Aljfonza, torej tudi o njegovem nauku o plesu. Ako pa ta ni nobene graje vreden, mora biti graje vreden nasprotni, ki pravi, da je vsaki ples brez razločka greh. Brezbožno je namreč, po besedah kardinalja Tomaža Guséta, obsojati in zametati, kjer ni Rim nič graje vrednega našel.

To poterjuje nadalje znamenita odločba sv. penitencijarije, ki je 5. julija 1831 na vprašanje kardinalja nadškofa bezanskega odgovorila 1: da sme profesor bogoslovja brez pomišljanja učiti vse, kakor piše sveti Aljfonz, 2: da se sme spovednik v vseh rečeh deržati njegovih naukov, ne da bi mu bilo treba dalje premišljati, zakaj je sv. Aljfonz tega ali tega muenja. Ta odgovor svete penitencijarije je papež Gregor XVI. 22. julija 1831 še posebej poterdil.

Rim je torej govoril in vprašanje je rešeno; nam ni treba več preišljevat, zakaj ni sv. Aljfonz obsodil vsakega plesa brez razločka. Nam je zadosti, da je cerkev njegovemu nauku priterdila ter slovesno izrekla tudi v pismu, s katerim ga je svetnikom prištel, 26 maja 1839, da morejo verni njegove spise brati brez spotike.

In zakaj je katoliška cerkev priterdila nauku sv. Aljfonza; zakaj ga je pohvalila tako pred vsemi drugimi? Zato, ker je vedel mero, ker se je deržal zlate srednje poti, ker se ni dal premotiti janzenistom, ki so skušali ozko stezo proti nebesam še bolj stisniti, da bi jih le kar se da malo prišlo gori. Mi tega ne pravimo sami od sebe, da nas ne bo spet kedo napadal in dolžil. Sv. Aljfonz sam piše: „Jako mnogi se dajo slepiti videzu pobožnosti in starokerščanskega duha, pa so, če ne izrekoma pa vsaj djanjsko janzenisti. Janzenizem je zdaj modna moraljka.“ (Prim. Wetzer u. Welte, Kirchenlexikon 2. Aufl. pod „Liguori“) — Seveda so mu janzenisti nasprotovali, dokler je živel, in še po smerti in, ko je bil že blaženim prištet, so se nadaljevali napadi, zlasti na Francoskem*), kjer je domovina Janzenijevemu krivoverstvu in mnogi drugi zmoti in pretiranosti. Še zdaj nam prihajajo od tam (čez Nemčijo seveda) knjižice, ki v našem vprašanju nič ne vedo za sv. Aljfonza. Jaz mislim, bodimo previdni s takimi knjižicami; deržimo se priznane veljavnih pisateljev sploh, deržimo se Rima!

*) Še leta 1827 je pisal neki Francoz: „Utinam igitur ista theologia, quae verius forte inscriberetur *immoralis*, nunquam lucem aspexisset!“ — Kardinalj Gusét (*Gousse*) pa piše o francoskem rigorizmu: „Confessarii in Gallia in administratione sacramentorum poenitentiae et eucharistiae severiores et difficiliorese esse volunt, quam generaliter Romae, in Italia, in Germania et in aliis terris catholicis sunt, quod nobis certe non decori est; non enim ecclesiam particularem sanctam dicimus cum in symbolo apostolico profitemur: *Credo in Spiritum sanctum, sanctam ecclesiam catholicam*“ (Introductio editoris in Theologiam moralem S. Alphonsi. Sämmliche Werke des heil Alph. Mar. v. Liguori. Regensburg 1846.) — Rigorizem francoske duhovščine je pač tudi eden izmed vzrokov njene osamelosti. Ovčice so vbežale pastirjem in večinoma jih kličejo zastoj nazaj.

Čuden dogodek na Kitajskem.

Prečastiti gospod Janez Hoffmann, apostoljski vikar v južnem Šensi na Kitajskem, kjer imajo misijon holandski frančiškani, je naznanil generaljnemu tajniku za misijone v Rimu, P. Anzeljmu Knappen, nasledni dogodek:

Eden kitajskih patrov, P. Simon Tšeng, je šel mesca decembra 1892 v najzadnji vzhodni kraj vikarijata, kjer je še malo kristijanov, ali dosti upanja, da se jih mnogo spreoberne. Mej drugim pride v neko vas, kjer ni bilo več ko 57 kristijanov, od katerih jih je sedem komaj letos prejelo sv. kerst.

Od teh sedem so vsi iz ene velike družine obstoječe iz 20 oseb. Najmlajša hči pa, Krù po imenu, se je dobro naučila kersčanski nauk, ali pri vsem tem ni hotla sprejeti sv. kersta, ker ji ni šla v glavo skrivnost prave pričujočnosti Kristusa v zakramentu sv. rešnega Telesa.

Nekega dne gre k sv. maši z drugimi vernimi kristijani in pripravljenci (katehumeni). Komaj konča sv. maša, pa se zateče k oltarju, in začne preiskavati natanko ves oltar in pod oltarjem. Katehet, kateri je začel ravno podučavati druge, priteče k deklici, ter jo opominja, da se to, kar dela, ne spodobi delati v cerkvi.

„Res“, odgovori ona, „vem, da to ni dovoljeno, ali jaz imam dobre razloge za to, ker sem mej sv. mašo videla dva neizrečeno lepa otročiča na oltarju, in jaz hočem vedeti, kam ju je skrila mašnik. V celem svojim življenju nisem videla tako lepih otrok!“

Katehet jo na to pelje v zakristijo, kjer ji mašnik razjasni stvar. „Glej,“ ji pravi „ti nisi hotla yerovati v zakrament sv. rešnega telesa, in Bog ti je očitno pokazal resnico te skrivnosti. Da spoznaš, da je to res, vedi, da sem jaz posvetil pri sv. maši dve hostiji, eno za me, in eno za tistega, keterega sem mej sv. mašo obhajal.“

Deklica, vsa presunjena, prosi z objokanimi očmi sv. kerst, govoreč: „Verujem vse, kar sv. vera uči, tudi kar nisem hotla prej, verujem namreč v pričujočnost Kristusa v sv. rešnem Telesu.“

Milosti sv. kersta ni mogla zadobiti kaker čez nekaj dni, in zdaj ta presrečna deklica, po imenu Klara Tsang, goreča kristijana, pripoveduje vsim izredno milost, po kateri jo je Bog preobernal.

P. H. R.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo rajne tretjerednice skupščine goriške: Terezija (Elizabeta) Černologar iz Slapa, Marija (Katarina) Tomadin iz Kermina; černiške: Marija (Elizabeta) Ušaj iz Ravnij; tomajske: Katarina (Magdalena) Masten iz Komna; trojiške: Katarina Čuček, Ana Majerič, Frančiška Gajser (devica v zgled poterpežljivosti v bolezni); mariborske: Elizabeta Dengg, Katarina Grašič, Rosalija Geiersberger vse tri iz Maribora, Marija Toličič od Sv. Janža, Marija Jarec, Apolonija Podveršnik, Marija Pintar, Ana Pintarič od Sv. Barbare, Marija Meiniger od Sv. Martina. tretjerednik Anton Perc od sv. Ane na Prevorji † 3. julija 1894; tretjerednik Jožef Cergol iz Vatovelj.

Nadalje se priporočajo v pobožno molitev: neki zelo bolan duhovnik in neka gospa, naj bi jima Bog na priprošnjo naše ljube Gospe, svetega Jožefa, Antona in Alojzija podelil zopet ljubo zdravje; neka družina, posebno stariši sin, ki je že čez leto bolan v nogah; M. Z. v Cesarjevcih za poterpežljivost v hudi telesni bolezni, ali, če je volja božja, ljubo zdravje; neki duhovnik; neki mladenič, da bi mu Bog omečil serce sè svojo milostjo; neka gospodinja v Z. za pomoč v velikih zadregah in srečo in božji blagoslov pri hiši, priporoča tudi svojo hčer, da bi dobila pošteno službo in boljše skerbela za svoje zveličanje, in tudi tri sinove, da bi se v šoli bolj marljivo učili; J. K. prosi vse ude tretjega reda, da bi se ga spomnili z enim očenašem na njegov namen; neka tretjerednica priporoča sebe in svojega zakonskega tovariša za dar zakonske ljubezni in hišni mir; M. D. priporoča svojo mater za zboljšanje zdravja; A. J. brata in neko bolnico in svoje dušne pastirje; neka oseba iz libušenske vikarije k časti presv. serca Jezusovega v dosego telesnega zdravja in v neki dušni zadevi, priporoča tudi vso domačo družino.

Zahvala za vslišano molitev.

Z Dolenjskega.

Preteklega leta okoli mesca majnika je bil moj brat jako betežen, tako da smo mislili, da več ne ozdravi, ker mu zdrav-

nik ni mogel pomagati. Ker se nisem imel kam drugam ober-
niti, grem v svojo hišico, zaklenem vrata žalostno in sè živo
vero in terdnim zaupanjem grem h svojemu oltarčku, prižgem
dve sveči, vzamem pisalnik in napišem pismo Mariji, da ona
mora ozdraviti mojega brata, ker je moja mati in moje največe
upanje, in sem ji obljubil, da keder bo ozdravel moj brat, da bo
dal za njeno podobo 50 gl. pod goro žeželsko in jaz bom na-
znanil v Cvetja. In to pismo sem zapečatil in del na Marijin
oltarček in od tiste ure je moj brat ozdravel. Jaz od veselja
nisem vedel, kje stojim in sem vse povedal svojemu bratu in on
je rekel: „Kar si obljubil, to bom tudi dal z veselim srcem.“
— Preteklo leto mesca maja nam je bi bil tudi vol betežen.
Jaz se obernem h Bogu in Mariji in sv. Antonu in v dveh dneh
je bil vol popolnoma zdrav in čez par tjednov nam je dal sto
gl. Stoterna hvala Jezusu, Mariji in sv. Antonu.

Jure Benedič.

In Ljubljane 12. junija 1864.

Pri nas je razsajala huda bolezen, vsled katere je mnogo
ljudi umerlo. Da bi tudi jaz preveč ne zbolel, priporočal sem
se Mariji in sv. Frančišku in sem obljubil, da bom v „Cvetju“
oznanil, ako bo moja prošnja uslišana.

S tem izpolnujem svojo obljubo in se zahvaljujem Materi
Božji in sv. Frančišku.

K. Fr.

Iz Gorice, 17. rožnika 1894.

S čustvom največe hvaležnosti spolnjujem tem potom za-
obljubljeno veselo dolžnost: da se javno zahvalim v „Cvetji“
preblaženi Dev. Mariji in nje služabnikoma sv. Frančišku in sv.
Antonu Pad. za zopet zadobljeno zdravje.

Bil sem nevarno bolan. Od zdravniške pomoči nisem več
pričakoval rešitve. V tej veliki stiski se obernem otročje zaup-
no še v zadnjo pomoč k prebl. D. M., sv. Frančišku in sv. An-
tonu Pad. sè serčno prošnjo, da bi po njih mogočni priprošnji
zadobil zopet ljubljeno zdravje, ako je Božja volja.

In glej! Zdravje se mi je jelo polagoma zopet na bolje o-
bračati in sedaj sem skoraj vže do cela okrevaj. Zaupanje moje
ni bilo zastonj. Tisočkrat bodi toraj zahvaljena preblaž. Dev.
Marija in nje služabnika sv. Frančišek in sv. Anton!

br. Ivan Kapistran Vdovič,
klerik iz reda kapucinskega.

S Kranjskega 19. junija 1894.

Lansko leto o veliki noči so bili naša ljubljena mati v veliki smertni nevarnosti. Zdravnik je obupal, pri ljudeh sploh ni bilo več pomoči iskati. V tej preveliki stiski smo se obrnili k presv. Sercu Jezusovemu, k Mariji, sv. Jožefu, sv. Ani, in sv. Antonu. Molili smo vsi otroci iz dna serca in naša prošnja ni ostala neuslišana. V naše veliko veselje so nam ljubljena mati popolnoma okrevali.

Toraj naj bode s temi versticami izrečena najtoplejša zahvala vsem svetim priprošnjikom, in tisočera zahvala tudi za rešitev naše sestre, ki je bila tudi že preje enkrat v smertni nevarnosti.

M. D.

Iz Ljubljane, 21. junija 1894.

Bila sem hudo bolna; 9 tjednov nisem mogla iz postelje. Imela sem hude bolečine v nogah, tako da sem mislila, da gotovo ne bodem mogla več hoditi, kakor ob palicah. Molila sem v časih za ljubo zdravje k sv. Antonu. Bilo je rayno cvetni petek pretečeniga leta, kar se mi v sanjah prikaže sv. Anton, toda nisem vedela, kedo da je, ter mi reče: „Zakaj ne greš v cerkev?“ A jaz mu odgovorim: „Kako hočem, ker ne morem vstati.“ Trikrat zapored me vpraša tako, a tretjič mu še le odgovorim, da bodem šla. Drugo jutro se res napravim v cerkev. Domači so se mi čudili in ker so vedeli, kako sem zelo bolna, so mi tudi branili.

Ali jaz sem šla vkljub njihovemu opominjevanju. Res pridem v cerkev; bila sem pri sv. maši in od tistiga časa se mi je na bolje obrnilo, da sedaj prav lahko hodim in ne čutim uikake bolečine več ter sem popolnoma zdrava.

Prosila pa sem tudi Boga, naj mi da spoznati, kedo je bil oni, kateri se mi je v sanjah prikazal. In res čez teden dni po omenjeni prikazni, se mi zopet prikaže ter mi reče: „Ker hočeš vedeti, kedo sem, ti povem, jaz sem sv. Anton Padovanski.“ Zdravniki so bili skoro obupali nad mojim zdravjem in tudi sedaj se čudijo, da sem tako ozdravela, da ni na meni najmanjšega sledu kake bolezni.

Terezija Mali.

Iz Postojne 1. julija 1894.

Celih 11 tjednov sem bila zelo bolna, tako da sem mogla še za par tjednov iti v bolnišnico. Poskusili so vsaketera zdra-

vila, pa vse ni nič pomagalo, trije zdravniki so preiskali bolezen in so izrekli, da ni družega sredstva kakor operacija. Temu pa se nisem hotla vdati, ker sem bila zelo slabotna; bala sem se smerti. — Ali po priprošnji M. D. Lurške, Pompejske, in na Brezjah sem hvala presv. Sercu Jezusovemu in Mariji! že toliko ozdravela da morem svoje stanovske dolžnosti opravljati. Obljubila sem tudi vslišanje očitno in s popolnim podpisom naznaniti „v Danici“ in „Cvetju“ in sedaj spolnim svojo obljubo, ter se znova priporočam v pobožno molitev v dušnih svojih britkostih.

Franciška Kranje, tretjerednica.

Iz T e r s t a, 24. junija 1894.

Podpisana je živela več časa v velikih duševnih in telesnih stiskah; ne vedoč si drugače pomagati, se je sklenila obrniti k sv. Antonu Pad. za pomoč ter je opravila v ta namen devetdnevno pobožnost. Ni se varala; zadobila je česer je prosila, pomoč na duši in telesu, zlasti pa spravo z bližnjim. Zato izreka tu očitno zahvalo velikemu svetniku, sv. Antonu, ker je prepričana, da ji je poleg Marije D. največ pomagala njegova priprošnja. Čast in hvala Mariji in sv. Antonu!

J. G.

Iz N o v e g a m e s t a, 22. julija 1894.

Zbolel mi je brat za hudo boleznijo. Blizu dve leti ni mogel opravljati svojih dolžnosti in deset mesecev je bil sploh v postelji; noben človek nam ni več upanja dajal, da bo še kedaj ozdravel. V tej stiski sem se obrnila k Bogu in njegovim svetnikom in opravljala pobožnost k sv. Ani, sv. Jožefu, sv. Antonu Padovanskemu in k sv. Francišku Pavlanskemu, in obljubila, če bom vslišana, da bom v „Cvetju“ razglasila. In bila sem vslišana.

Ozdravel je popolnoma, po tej dolgi in hudi bolezni. Stoterna hvala Bogu in njegovim svetnikom.

Ludovika Marija Frankovič, tretjerednica.

Nadalje naznanjajo svojo zahvalo Bogu in njegovim svetnikom: A. M. iz Ljubljane za odverjenje nevarne neozdravljive bolezni; J. G. za vslišanje v domačih hišnih potrebah; A. J. za vslišanje prošnje za troje vbogih otrok; tretjeredniki v Skalalah, da so dobili zaželenega dušnega pastirja; A. J., da je bilo po priprošnji sv. Antona pomagano njenemu bratu in sestri; A. P. tudi od tam za večkratno pomoč v sili; I. Ž. za ozdravljenje hude bolezni na priprošnjo presvete družine, sv. Antona in sv. Antona Pad. in sv. Franciška Serafinskega; B. R., da je po priprošnji matere božje in sv. Antona ozdravela svoje dolgotrajne bolezni.

píše iz *p̄is̄reti,¹⁾ písač iz písačr̄,²⁾ pa navadno se zgodi pri nas tudi, ako ostane: písač̄a iz písač̄a, govórite iz govórite.³⁾

Poslednje verste primerov imamo v naši slovenščini jako mnogo: 1. Samostavniki moškega spola, v imenovalniku enozložni: d̄é'lj, dr̄é'n, gr̄é'h, hl̄é'v, hl̄ó'd, kra'st, hri'b, klj'u'č, kra'lj', križ, k̄ó't, l̄é'k, Ló'ž, mla'j, n̄ó'sš̄, p̄é'k, pla'sš̄e, p̄ó't (via), ré'p, Rí'm, sm̄é'h, str̄íc, t̄ár'n, š̄c̄it, sto,l'p, ž'u'lj'.

2. Samostavniki moškega spola na -a'č, -a'k, -a'r, -a'v, i'č, -i'k, -i'r, -u'h, -u'k, u'r: kola'č, kova'č, juna'k, nova'k, teža'k, veselja'k, koma'r, lopa'r, gospoda'r, rešeta'r, roka'v, hudi'č, poganji'č, gorni'k, govorni'k, zvoní'k, pastír, Košír, skopu'h, ogledu'h, klobu'k, hajdu'k, něm̄eu'r, méhu'r itd.

3. Samostavniki moškega spola s polglasnikom v poslednjem zlogu imenovalnika: ja'r̄a'm, ju'n̄a'e, Zó'b̄a'c, žr̄é'b̄a'c, p̄é's̄a'k, p̄é't̄a'k, vó't̄a'k, na's̄a'p, za's̄a'p, ra'ž̄a'uj' itd.

Ti in taki samostavniki hranijo ' na dotičnem samoglasniku v vseh padežih (razen rod., mestn., in orodnika množv. števil): d̄é'la, kola'č̄a, ju'n̄ea' itd. (pa: d̄é'l̄ó'v, kola'č̄eh, ju'n̄ei' itd.) (Dalje prih.)

V odgovor.

„Primorski list“ omenja v 13. št. II. tečaja mojo zadnjo opazko o besedi „blažen“ v avemariji ter mi nekako očita, da „usiljujem“ Slovincem namesto nje „žegnana“. To ni res; jaz tu besede ne „usiljujem“, tudi ni treba, da bi jo; saj jo rabijo Slovinci od nekada in vsaj pripisotno ljudstvo gotovo sploh tudi še dandanašnji. V resnici pa vsiljujejo drugi, ne jaz, namesto nje „blažen“, kar se po mojem mnenju pri besedah „sud tvoje ga telesa“ dogmatično ne da opravičiti, jezikoslovno se sveda tudi „blažen“ pri besedah „moj ženami“ nikakor ne da. „Prim. list“ ne priporoča beseda „blažen“, kakor je po pravici tudi nihče ne more; hoče pa „blagoslovljen“, ker je to, kajpada, popolnoma, kar latinsko *benedictus*. Kedor „Cvetje“ že kaj let bere, bi se vtoguil spomniti, da sem prav to tudi jaz priporočal vže davno; ali res da ne samo to, temuč vse, kar je poprave potrebno, mislim jaz, da naj bi se ob enem popravilo in povsod vpeljalo po kompetentni cerkveni oblasti. Dokler se to ne zgodi, pa bi bilo po moji misli ostati pri starem, ker se mi ne zči prav, da se take reči zasebno spreminjajo, kakor se komu ljubi. Stara je sveda „žegnana“, o čemer sem djal, da „vsaj z dogmatiko menda ni v nasprotju“. Te besede mi „Prim. list“ tudi nekako oponaša, kakor je videti, zaradi besedice „mendana“. Jaz sem jo rabil, ne kakor ne bi bil prepričan, da „žegnana“ ni v nasprotju z dogmatiko, ako se ume v pomenu, ki ga ima tu latinsko „benedictus“, temuč ker mis še drugi pomen, ki bi tukaj ne bil pravi, ki je pa pri nas navadniši. Latinsko „benedictus“ pomeni prav tako, ne le, kakor v našem primeru, *gebenedit, gepriesen*, temuč tudi *gesegnet, geweicht*. Naše „žegnana“ je navadniše v drugem pomenu, pa se mora tukaj sveda v prvem umeti; in to je mogoče, ker nam „žegnana“ nadomešča staroslo-

¹⁾ V takih primerih je morala imeti naglas ' že prvotna slovenščina.

²⁾ V tem kakor v prejšnjem primeru ima ' čakavščina.

³⁾ V tem primeru se vjema naša slovenščina s štokavščino.

vensko „blagoslovljen“ v vseh pomenih; to je pa gerško *εὐλογη- μένος* ali *εὐλογητός*, lat. „benedictus“. V pomenu „geweiht“ bi se pa beseda „žegnana“ o sadu Marijinega telesa, ki je Bog, z dogmatiko očitno ne vjemala. Ali to seveda ni vzrok, ki bi se dal nujavati zoper našo staro prestavo, ker bi morali biti sicer tudi zoper latinsko in staroslovensko. Glede pomena torej „žegnana“ ne potrebuje poprave. Pa tudi od jezikoslovne strani, in le za to gre prav za prav, ni opravičena sodba „Prim. list“, da je namreč ta beseda „spaka, ki ni ne slovenska ne nemška ne latinska“. V resnici ni nič slabša, kakor so druge, ki so iz latinščine ali gerščine prešle v nemščino in iz nemščine v slovenske jezike, primeri: cirkev (iz *Kirche* in to iz *κυριακή*), križ (iz staronem. *cruce* in to iz lat. *cruce*), papež (iz staronem. *papes* in to iz *πάππας*), škof, škof, biskup (iz staronem. *biskop*); da je neposredno iz *episcopos*, bi se bil ohranil v začetku *p*), kelih, (iz strn. *chetch* in to iz lat. *calice*), maša (stel. miša iz strn. *missa*, lat. *missa*; Mikl. Et. Wb.: „*misa ist wohl deutschen, misa unmittelbar lateinischen Ursprungs*“) itd. — Te besede po korenu niso slovenske, po obliki pa niso niti nemške niti latinske. Ali jih bomo zato zaverгли ko „spake“? Tudi cesar, kralj, knez, kerst, konoplja, lan, ljuljka, olje, vino, šola, hiša, kuha, bukev, breskev, črešnja, česplja, jablan, jabelko itd. niso slavenskega korena; ali se more zato reči, da niso slovenske? To bi bilo blizu tako, kakor če bi kedo rekel, da *Leipzig*, *Dresden* in *Berlin* niso nemška mesta, ker so slavenske korenine in se je tam pred toliko in toliko sto leti slavenski govorilo, ali pa, da naši pisatelji in pesniki kakor *Bleivins* in *Toman*, *Lecstik* in *Stritar*, *Trubar* in *Asker* niso ali niso bili Slovenci, ker so morebiti pred tisoč leti njih predki nemški „šrajali“. — Beseda *žegnati* je po moji pameti torej prav tako v resnici slovenska kakor je *žegnen* nemška, kakor je *žehnat* češka, *žegnac* poljska, *žehnac* beloruska, kakor je *žegnoti* litvanska. Vidite, ne le naši predci, vsi zapadni Slaveni, ali natančneje, vsi Slaveni latinskega obreda poznajo in rabijo to besedo in to brez dvojbe, kar so sprejeli kerščanstvo, celo Litvancem so jo nadalje izročili. Vzhodni, ali morebiti boljše tisti Slaveni, ki imajo v cerkvi staro slovensčino, pa rabijo „blagosloviti“. To je na videz res čisto slovensko, ali Miklošič (Et. Wb. pod *bolgā*) pravi: „*das Wort ist wohl nach dem lateinischen gebildet*.“ Verjetniše je sicer, da je naravnost po gerškem *εὐλογεῖν*, po čemer je tudi latinsko *bene dicere*, v eno besedo stisnjeno, dobilo svoj cerkveni pomen. Vender, bodisi tako ali tako, meni se zdi, da je beseda primerjati oblačito, ki je sicer iz domačega platna ali po tujem kroju vrezano in šivano. Sè stališča terdega sloveštva torej ne vem, koliko je *blagosloviti* boljše od *žegnati*. Vender smo to staroslovensko besedo v novejšem času iz hervaščine vže nekake sploh sprejeli tudi v našo slovensčino in jaz gotovo nisem zoper to, ako se v takih rečeh, kolikor se da, skušamo zediniti s Hervati. Zato sem priporočal za avemarijo tako formulo, ki bi se držala skoraj popolnoma stare hervaške, zravn pa se tudi z gerško in latinsko do dobrega vjemala, namreč: „Zdrava, Marija, milosti polna, Go, pod s tebo, blagoslovljena ti mej ženami in blagoslovljen sad tvojega telesa“ itd. Ako „Prim. list“ kaj pripomre, da se ta za nas nova oblika sploh vpelje, mene bo veselilo. Dokler se pa to ne zgodi, naj se ne jezi na „žegnana.“ Pač pa bi se morali vsi sè vso odločnostjo postaviti zoper nepremišljeno vsiljeni „blažen“.

Novosti.

Te dni je izešel 12. seštevek Pleteršnikovega **Slovensko-nemškega slovarja**, ki obsega konec 1. dela z jako zanimivimi „pripomnjami“ in začetek 2. dela od pa do plōtje. —

Četert ure pred presv. Rašnjim Telesom. — Velja 100 komadov 1 gl.

Pomagajte ubogim dušam iz vie. — Velja 100 komadov 1 gl. Oboje založila „Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.